

UiO : Nordisk institutt for sjørett
Det juridiske fakultet

Førsteamanuensis Ivar Alvik

Petroleumskontrakter: Ansvar og forsikring – del II

UiO : Nordisk institutt for sjørett
Det juridiske fakultet

Risikoallokeringen ved skade på kontraktsgjenstanden – art 29

- Utgangspunktet – risikoallokering basert på risikoovergangen
- Skade på kontraktsgjenstanden før levering – leverandøren har plikt til å utbedre og ferdigstille kontraktsgjenstanden i h t kontrakten
 - NF art 29.1: "Oppstår det tap av eller skade på Kontraktsgjenstanden fra Arbeidets start til leveringsprotokoll opprettes eller skulle vært opprettet etter art. 19.1 og 19.2 skal Leverandøren gjennomføre de nødvendige tiltak for å sikre at Arbeidet blir fullført i henhold til kontrakten."
- Skade på kontraktsgjenstanden etter levering – derimot som utgangspunkt selskapets risiko, jf art 30.2
 - Sml art 22: "Selskapet blir eier av Kontraktsgjenstanden etter hvert som Arbeidet utføres."

Nærmere om utbedringsplikten - art. 29.1

- Utgangspunkt – absolutt plikt til naturaloppfyllelse uten hensyn til skadeårsak
 - "uten hensyn til ansvarsbetingende forhold i noen form fra Selskapsgruppens side"
 - "nødvendige tiltak for å sikre at Arbeidet blir fullført i henhold til Kontrakten"
- Skaden kan likevel medføre rett til justering av selve leveringsforpliktelsen i henhold til Art. 27 (selskapets mislighold) og 28 (force majeure)
- Bortfall av plikten til naturaloppfyllelse ved oppfylleleshindring som er leverandørens egen risiko?
 - Sml offergrensen i kjl § 23 (1) – "vesentlig misforhold"
 - Forhindrer likevel ikke øvrige misligholdsbeføyelser (m a o dagmulkt mv)

Nærmere om hva som omfattes av utbedringsplikten

- "Tap av eller skade på Kontraktsgjenstanden"
 - Definert i Art 1.12
 - Forholdet mellom tap av eller skade (før levering) og mangler (etter levering)
- "Tap [av] eller skade på Materialer eller Selskapets Leveranser(...)"
 - Sml Art 1.18 og Vedlegg G
- "(...) mens de befinner seg i Leverandørgruppens varetekt og under Leverandørgruppens kontroll"
 - Selskapets Leveranser – forutsetning om risikoovergang basert på levering
 - Materialer – leverandørens ansvar for oppfyllelse av underleveranser

Ansvaret for omkostninger – art 29.2 – det formelle utgangspunktet

- NF 05 – leverandøren bærer alle omkostninger
 - Absolutt utgangspunkt – uavhengig av risikobetraktninger
- (NF 07 (tilsvarer NTK 05 og 07) – Leverandøren bærer selv utbedringskostnadene unntatt ved:)
 - Skade forvoldt av selskapsgruppen
 - Skade som følge av krig, atomskade og terror

Ansvar for utbedringsomkostningene – den praktiske hovedregelen

- Leverandørens ansvar begrenset til egenandelen under Selskapets pliktige forsikringer og maksimalt 100 000 (i NF 07 endret til 1, 5 eller 7 MNOK) for hvert skadetilfelle, forutsatt at (og så langt) skaden (og kostnadene) enten:
 - (a) dekkes av selskapets forsikringer, eller
 - (b) ikke dekkes som følge av "forhold på Selskapets side," eller
 - (c) "skyldes ansvarsbetingende forhold hos Selskapsgruppen" (utelatt i NF 07)
- Nærmere om leverandørens omkostningsansvar ved manglende forsikringsdekning – hva dekkes av "forhold på Selskapets side"?
- Leverandørens egenrisiko?

Ansvaret for skader påført i "familiesonene" (art 30.1 og 30.2) – fellesspørsmål

- Tre hovedspørsmål
 - 1) Hvilke tap og skader omfattes?
 - 2) Hvilke typer av krav?
 - 3) Hvor har tapet/skaden rammet?

Nærmere om hvilke tap og skader som omfattes av ansvarsreglene

- Fysisk tap av eller skader på personer, ting og eiendom
 - "personskade eller tap av menneskeliv
 - "tap av eller skade på eiendom"
- Som oppstår "i forbindelse med arbeidet(...)"
- "(...) eller som er voldt av kontraktsgjenstanden i dens levetid"

Nærmere om hvilke typer av krav som omfattes

- ”Ethvert krav” – m a o som utgangspunkt uavhengig av ansvarsgrunnlag
- ”som knytter seg til” – vilkår om at kravet må ha en direkte relasjon til skadeansvar etter bakgrunnsretten?
 - Formålet med reglene er regulering av skadeansvar
 - Usikkert om f eks kontraktsrettigheter som gir ansatte en bedre stilling enn etter bakgrunnsretten vil være omfattet

Skader påført ”Leverandørgruppen” – art 30.1

- ”Leverandørgruppen” jf definisjonen i art. 1.15:
 - Leverandøren selv
 - Tilknyttede selskaper som deltar i Arbeidet
 - Underleverandører og deres leverandører og underleverandører
 - Deltagere i et foretak som er etablert for å utføre Arbeidet
 - Ansatte i nevnte selskaper og foretak
- Ansvarsregelen: ”Leverandøren skal holde Selskapsgruppen skadesløs (...)”
 - Tredjemannsløfte som kan påberopes direkte av alle deltagere i Selskapsgruppen, jf Hålogaland Lagmannsretts dom i LH-2007-58598
 - Kan m a o påberopes av alle i Selskapsgruppen både som skjold (ansvarsfraskrivelsen) og sverd (skadesløsholdelse)

Skader påført "Selskapsgruppen" – art 30.2

- Speilvending av Leverandørens ansvar for skade i egen risikosone – kan påberopes mot Selskapet av alle medlemmer i Leverandørgruppen
- "Selskapsgruppen" - i h t Art 1.24 gjerne definert som lisensen (".....-gruppen"), og
 - De enkelte andelshaverne ("deltagerne") i lisensen (inkl forutsetningsvis Selskapet)
 - Deres tilknyttede selskaper (m a o mor, datter, og søsterselskaper), og
 - Selskapets leverandører og deres leverandører og underleverandører
 - ... i den utstrekning de er involvert i prosjektet
 - Ansatte i nevnte selskaper
 - "andre som Selskapet benytter"

Særlig om skade på kontraktsgjenstanden

- Utgangspunkt – selskapets eiendom og risiko med unntak for leverandørens utbedringsplikt frem til levering i h t art 29.1
- Ved skader som utgjør eller som er en følge av mangel har leverandøren likevel utbedringsplikt gjennom garantiperioden i h t art 25
 - Videreføring av plikten til naturaloppfyllelse i garantiperioden
 - "Offergrense" i h t art 25.4 – men må også ses i lys av selskapets forsikringsplikt under art 31.1

Skade voldt av kontraktsgjenstanden

- Utgangspunktet – ansvaret følger den alminnelige risikoallokeringen; skaden skal bli der den rammer
- "I dens levetid" – må anses tidsbegrenset men trolig krav om tilknytning til arbeidet?
- Forholdet til leverandørens mangelsansvar
 - Art 25.3 – "For øvrig kan Selskapet kreve erstatning for mangler etter ellers gjeldende regler, med mindre annet følger av Kontrakten, jfr. Art 25.4, 26.3 og 32"
 - Likevel ikke tvilsomt at mangelsansvaret her må ses i lys av og vike for ansvarsfraskrivelsen i art 30.2 – vil også som regel følge av art 32

Allokeringen av ansvar for skader på tredjemann – art 30.3

- Formelt utgangspunkt – leverandørens ansvar frem til fullførelsen av leverandørens ytelse ('utstedelsen av Godkjennelsesattest')
 - Krav fra offentlige myndigheter i forbindelse med vrakfjerning og forurensning fra leverandørens fartøyer og flytende innretninger for bruk i forbindelse med Arbeidet
 - Alle andre krav relatert til tap eller skade påført tredjemenn (i) i forbindelse med Arbeidet, eller (ii) voldt av Kontraktsgjenstanden (unntak for patentinngrep mv, jf art 30.4)
- Leverandørens ansvar likevel begrenset i h t andre ledd
 - Utgangspunkt – begrenset oppad til 2 MNOK (endret til 5 MNOK i NF07) for hver ulykkeshendelse
 - Og videre begrenset til faktisk utbetaling for skader som dekkes av leverandørens kasko- og ansvarsforsikringer av fartøyer og innretninger i h t art 31.2 a) og b)
- Alle tap og skader utover leverandørens ansvar er selskapets ansvar med plikt til å holde Leverandørgruppen skadesløs, m a o:
 - Alle krav som overstiger ansvarsbegrensningene
 - Alle som fremmes etter at leverandørens ytelse er fullført

Selskapets forsikringer – art 31.1

- Generelt – krav til forsikring av a) byggerisiko, b) transport og c) ansvar med minstedekning 500 MNOK – relatert til kontraktsgjenstanden og alt som skal innlemmes i den
 - Forsikringsvilkårene som regel innlemmet i kontrakten gjennom vedlegg
 - Ingen krav til tegningsmåte – ofte en felles forsikring ('Construction All Risk (CAR)) – (alternativt deltagerspesifikke forsikringer i h t Samarbeidsavtalen)
- Dekker i stor grad Leverandørens utbedringsansvar både før og etter levering i h t art 29.1 og art 25, jf art 29.2
- Dekker Selskapets ansvar i h t art 30.3 frem til utstedelse av godkjennelsesprotokoll
 - M a o ikke plikt til å forsikre skade på selskapets personell og utstyr i h t art 30.2 (utover kontraktsgjenstanden og selskapets leveranser), og ikke skade på tredjemenn etter garantiperioden er utløpt

Leverandørens forsikringer – art 31.2

- Generelt – plikt til å tegne forsikringer som sikrer leverandørens økonomiske mulighet til å dekke skader i sin risikosone
 - Plikt til å forsikre egne fartøyer og innretninger – kasko og ansvar (P&I), jf a) og b)
 - Ansvarsforsikring for tredjemannsskader som leverandøren skal dekke etter art 30.3, jf c)
 - Ansvar for personskader og dødsulykker hos eget personell, jf d)

Særlig om ansvaret for bortfalt forsikringsdekning

- Utgangspunkt – hver part forsikrer egen risikosone og må dermed bære tapet hvis forsikringsdekningen bortfaller.
- Gjelder likevel ikke alltid – Leverandørens utbedringsplikt i h t art 29 og art 25 – dekket under selskapets forsikringer
- Stavanger tingretts dom av 4.juli 2007 – leverandørens utbedringskostnader ikke forsikringsdekket som følge av forsikringsselskapets konkurs
 - Utgangspunkt i h t kontrakten – leverandørens ansvar etter art 25
 - Likevel forutsetning om at utbedringsomkostningene skulle være forsikringsdekket under art 31.1
 - Må selskapets tegningsforpliktelse anses som resultat- eller innsatsforpliktelse?
 - Domstolen kom til at forsikringsdekningen var leverandørens risiko såfremt forsvarlig tegnet
 - Bedre kontraktsmessig grunnlag for motsatt konklusjon? (Jf Bull i SIMPLY 2009)
 - Sml forutsetningen i art 29 (2) – manglende forsikringsdekning som følge av "selskapets forhold"